

Tanke om at ville nedslaa Fæstespørgsmaalet ved, hvad jeg sagde igaar, gjør han mig aabenbart uret. Der har ikke været Noget, som ligner en saadan Tanke hos mig; jeg er tjender tværtimod ligesaa vel som han og de fleste Andre, at Fæstespørgsmaalet har vundet en saadan Betydning i Befolkningen, at man ikke uden videre kan vise det tilbage. Jeg skal minde det ærede Medlem og andre ærede Medlemmer om, at jeg ved Sagens første Behandling udtalte, at jeg var enig med den ærede Forslagsstiller i ved alle tilladelige Midler at stræbe hen til, at Fæstevæsenet kunde afløses af Selveiendom, og at jeg ligeledes var enig med ham i ved de Midler, der staae til Lovgivningens Rådighed, at conservere Fæstejorden og Fæstegodset for Fæsterne, indtil det gaar over til Selveiendom, ja, jeg søiede endog til, til Selveiendom i de nærværende Familier. Der er saaledes egentlig ikke i og for sig nogen Uoverensstemmelse imellem os. Det ærede Medlem har maaskee fundet en Opfordring til at udtale sig, som han gjorde, i den Bemærkning af mig, at jeg havde forelagt Forpagningsloven, fordi det forekom mig, at det var den, hvortil der for Tiden nærmest var Trang, idet det havde vist sig, at denne Forpagningsfriheds Tilstedeværelse havde været en Udvei, som adskillige Godseiere havde benyttet for at unddrage sig Fæstelovgivningen. Denne Udvi havde jeg ønsket at stoppe for at bringe de Bedkommende ind under Fæstelovgivningen, og for da at benytte Fæstelovvæsenet til at fremkalde en Løsning af Spørgsmaalet, som jeg troede, at Landet i det Hele trængte til og kunde være tjent med. Jeg skal endnu med Hensyn til det sidste Spørgsmaal tillade mig at bemærke og tillade mig at glæde mig over, at jeg er enig med det ærede Medlem for Sore Amts 2den Valgfreds i, at det er denne Vet, ad hvilken der kan udrettes Noget, og jeg troer ikke, at have pyttet denne min Betragtning under Stolen. Jeg udtalte allerede ved 1ste Behandling angaaende det da foreliggende Forslags § 10, at der mulig derved vilde kunne opnåes Enighed imellem Forslagsstilleren og mig; men Forslagets § 10 er nu forladt. Jeg har ligeledes igaar udtalt ligeoverfor Un-

dringsforslaget under Nr. 26, at der ogsaa derved var givet det samme Grundlag, hvorpaa jeg var villig til at forhandle, fordi jeg ansaae det for det eneste retlige Standpunkt, hvorpaa man kunde stille sig til yderligere Fremskridt. — Naar ærede Medlemmer have troet at finde en stor Modstand fra min Side imod Meget af det, her er fremkommet, skal jeg ikke opholde det ærede Thing grumme længe dermed, men jeg finder det dog nødvendigt og retfærdigt ligeoverfor Regjeringens Stilling her i ganske enkelte Træk at recapitulere, hvad der er tilbudt fra Regjeringens Side. Der er da først det af mig omtalte Forslag, der er fremkaldt af mig selv, om at begrænse de halvtredstindstyveaarige Forpagninger saaledes, at de ikke længere kunne misbruges. Dernæst er der tilbudt fra min Side at ville gaae ind paa at opgive den Godseierne tilkommende Ret til ved Fæsteledighed at nedlægge Bøndergaarde for derpaa at opelste Skov. Der er fremdeles fra min Side tilbudt at ville opgive den Regjeringen nu tilkommende Myndighed til at give Godseierne Bevilling til at nedlægge Bøndergaarde paa deres Fæstegods. Der er fra min Side udtalt Villighed til at gaae ind paa at standse et Misbrug, som jeg vel ikke vil sige drives i noget stort Omfang, men som dog Loven giver Anledning til at drive, og lad mig sige her i Parenthes, at, naar man har bebrejdet mig, at jeg ikke er fremkommen med et Lovforslag i den Henseende, finder det sin Forklaring i, at jeg ikke har vidst det eksisterende, at jeg ikke troede paa det, forinden jeg ved det ærede Medlems Lovforslag har havt Leilighed til at gjøre mig bekendt dermed. De ærede Medlemmer maae troe dette, naar jeg siger det, og jeg haaber, at de ville finde det ganske naturligt, at der efter den korte Tid, hvori jeg har været Indenrigsminister, vel kan være mange Forhold, som jeg endnu ikke har seet. Deriblandt var navnlig ogsaa dette, forinden Spørgsmaalet blev fremdraget ved det ærede Medlems Lovforslag, men fra det Dieblit af, jeg saae det, har jeg erklæret mig villig til at standse det. Derimod har jeg erklæret mig villig til imod den hele Lovgivning at udvide Fæstelovvæsenet til Huse, og siden den ærede Forslags-